

כא:

ואלו מגלחין פרק שלישי מועד קטן

עין משפט
גד מצוה

מסורת הש"ס

16 עין שמחות פ"ח
17 שמחות פ"ד
(א) חולין ג.

תורה אור השלם
1. תורת אלקויו בלבו
לא תמנה אשךו
ההלים לו לא

הגהות הב"ח
(א) י"ח ד"ה לו הכי כ"ו
נמי משיב למאן דשאל ליה
הס"ד וזמ"ר מ"ד ה"ח
מ"דע להו. הא דקמיני כל
ש"סא חסור בשאלת שלום
ולמאן דלא ידע ושאל
ליה בתוך שלשה ימים
מודע ליה דאלג הוא ולא
מהדר ליה ל"ל.

הגהות מהר"ב
רנשבורג

אן י"ח ד"ה אפי' וכו'
ר"ל כיון ד"ה וכו'. נתקן מיב
כיון ד"ה כ"ל לענין
ור"ל כיון דלקמן ק"כ כ"כ
ע"כ מוקמינן לברי' והוא
ש"כ וזמ"ל מתמין אלג
א"כ ל"ב ד"ה מקל ה"ח
כ"ל וכן שהתמין
אלג דיוק.

מ"ס רש"י

אבל ג' ימים
הראשונים. של אילנות,
בא מוקינן קרוב. אם
לא היה אחר מן האילנות
נצית והיה מוקינן קרוב
בתוך חמשה יום אחד ויחזי
הוא לדעת בו ימים, אפי'
שלא ידע. חל אילנות עליו
ויכלד שיבא בתוך שלשה
ימים ומטה אלטמו מיום
האשון יחזיקו ג'.

קבר א מ"י פ"ה מהל'
אלג הלכה ח סמך
עין דרנ"ג ט ט"ש י"ד
סמן שם ט"ש פ'
קבר ב מ"י ס' ס"ו
הלכה ה ט"ש
שם סמן ט"ש פ'
קבר ג מ"י ס' ס"ו
הלכה ז ט"ש פ'
שם ט"ש פ'
קבר ד מ"י ס' ס"ו
ספ"ק ג'
קבר ז מ"י ס' ס"ו
הלכה ח ט"ש פ'
שם ט"ש פ'
קבר ח מ"י ס' ס"ו
ספ"ק ג'
ק"ל ב מ"י ס' ט"ש פ'
ספ"ק ג'
ק"ל ל ט"ש פ'
ק"ל מ מ"י ס' ט"ש פ'
הלכה ד פתח עין
דרנ"ג ט ט"ש פ'
שם ט"ש פ'.

רבינו חננאל

ח"ר אבל שלשה ימים
הראשונים אסור בשעית
מלאכה ואפילו עני
המתפרנס מן הדקדק.
מיכן ואילך עושה בצנעא
בתוך ביתו, ואשה טוה
בפלך בתוך ביתה.
ירושלמי הבא מארה
לשתינו שהצרכוהו לאכל
לעשות ולאכול. ח"ר ג'
ימים הראשונים אסור
לילך לבית האבל. מיכן
ואילך הולך כדרכו ואינו
יורש במקום הנחמין. ג'
אלא במקום המתחמין. ג'
ימים הראשונים אסור
בשאיילת שלום. והא
כשמו בני ר' עקיבא באו
כל ישראל והספורים
הספר גדול, ובשעת
[פסח] עמד ר' עקיבא
על ספסל וראב"ה אומר,
אחינו בית ישראל שמעו,
אפילו בני חתים קבר,
מנוחם הוא בשביל כבוד
שעשיתם. וזכה עקיבא
ל' יום לפירות רבינו יצחק והארץ
מתקופת פרק קמח דתמונות (דף
ד. ושם נד"ה אלג אפי"ה) ונליקוטי'
קמו בתשובה:
מקום קרוב. פירשו בהלכות
גדולות דהיינו פרסאות:
אפילו בא ביום שביעי במקום
קרוב. וא"ת והא מקל
היום ככולו וי"ל א' כיון שלג עמדו
עדין מתמין מאלגן ויש נמי בפ"ק
דתמונות (דף ט. ב) ברכת אילנות
ענברה כל ז' ומתמנה היינו ציוס
א"כ י"ל מקל היום ככולו לא הו'
גלילה לענין שום דבר דלאמרינן
בגמילה בפ"ק (דף ט. ב) דשימור לילה
לא שימור הוא לענין שבעה נקיים:
הלך

מכאן ואילך עושה בצנעא בתוך ביתו. פי' בתוספת הרב
במתפרנס מן הדקדק קאי והכי משמע לעיל דקאמר לעיל
(ד' יט): הקובר ממו צ' ימים קודם הרגל מונה ה' ימים אחר
הרגל ומלאכתו נעשית ע"י אחרים משמע דהאלג אסור כל ז' והתם
נמי לא שרינן לעלמו שיהא עושה
מלאכה וה"כ מיהא בתוספת שמחות
(פ"ה) אלג כל ז' ימים אסור בעשית
מלאכה הוא וכו' וזמניו ועבדיו
ושפחותיו ובהמתו כשם שהוא אסור
לעשות לו כן אחרים אסורים ולעשות
לו פי' חוק זמניו הפוכים ומלאכת
האלג מיום ג' ואילך עושה מלאכה
דוקא נמי שמתפרנס מן הדקדק
וצנינעא אלג אמרו חכמים תבא
מארה לשתינו כו' בר פסרא אומר
אלג בשלישי לא יעשה כן הניח בתוס'
הרב ולכאורה נראה דכיון דליפין
(לעיל דף ט. ב) מוהפכתי חניכס לאלג
מה חג ז' לענין מלאכה איירי וגם
הר"א מסופק דלמא לאני דוקא קאי
אלג בשם רבינו שמואל אמר כ"ל
אלגים קאי מדלגא קמני מאלג ואילך
עושה עני צנינעא ולא דכפרישית:
מכאן ואילך הולך. פי' בתוספת
הרב ועל זה סומכים
צנאים צנח"ג בע' כ"ל ואינו יודע
אם הוא מנהג טוב ומדבריו מנינו
למדנין שמוכ"ט כ"ל כמו לאחר שלשה
ונפקא מינה לענין תפילין כדפי' לעיל:
מדבר עמו תנחומין ואינו שואל.
יורש במקום הנחמין ואלך
שאל ומשיב: מתה אשתו ונשא
אשה אחרת. משמע בתוך ל' יום
דלא לאחר ל' יום הכי קאמר אינו
רשאי ליכנס לביתו לדבר עמו תנחומין
הא כשאר מתים נמי אמרו אינו מדבר
עמו תנחומין ורץ לאוקמי בתי' לו
ניס לפי ר"ת שמתיר לישא אשה
אחר שבעה א"כ צנינעה לו צניס
קטניס שמונה לישא מיד ולבעול אחר
ל' יום לפירות רבינו יצחק והארץ
מתקופת פרק קמח דתמונות (דף
ד. ושם נד"ה אלג אפי"ה) ונליקוטי'
קמו בתשובה:
מקום קרוב. פירשו בהלכות
גדולות דהיינו פרסאות:
אפילו בא ביום שביעי במקום
קרוב. וא"ת והא מקל
היום ככולו וי"ל א' כיון שלג עמדו
עדין מתמין מאלגן ויש נמי בפ"ק
דתמונות (דף ט. ב) ברכת אילנות
ענברה כל ז' ומתמנה היינו ציוס
א"כ י"ל מקל היום ככולו לא הו'
גלילה לענין שום דבר דלאמרינן
בגמילה בפ"ק (דף ט. ב) דשימור לילה
לא שימור הוא לענין שבעה נקיים:
הלך

מזה שאני. כלומר הואיל ומזה להניח תפילין מצי להניח לאחור
בשני: אשה. אצילה עווה כפלך: אלג במקום המתחמין. סמוך
לאילנות: אפי' ג' ימים חסנים. קברתי מנוחם אזי מרוב כבוד
שעשיתם לי: ואם כשניל עקיבא באתם הרי כמה עקיבא בשוק.
שלג הלכתם לנחמן: כ"ש ששכרם
מצוה שאני ת"ר אבל ג' ימים הראשונים
אסור במלאכה ואפילו עני המתפרנס מן
הצדקה מכאן ואילך עושה בצנעא בתוך
ביתו והאשה טוהה בפלך בתוך ביתה ית"ר
אבל ג' ימים הראשונים אינו הולך לבית
האבל מכאן ואילך הולך ואינו יושב במקום
המתחמין אלא במקום המתחמין: תנו רבנן
אבל ג' ימים הראשונים אסור בשאיילת
שלום משלישה ועד שבעה משיב ואינו
שואל מכאן ואילך שואל ומשיב כדרכו
ושלישה ימים הראשונים אסור בשאיילת שלום
והתניא ^במעשה ומתו בניו של ר"ע כנסו
כל ישראל והספידום הספד גדול בשעת
פטירתו עמד ר"ע על ספסל גדול ואמר
אחינו בית ישראל שמעו אפי' שני בניס
וחתנים מנוחם הוא בשביל כבוד שעשיתם
ואם בשביל עקיבא באתם הרי כמה עקיבא
בשוק אלא כך אמרתם יתורת אלהיו בלבו
וכ"ש ששכרם כפול לכו לכתובם לשלום
יכבוד רבים שאני מג' ועד ז' משיב ואינו
שואל מכאן ואילך שואל ומשיב כדרכו
ורמינהו ^בהמוצא את חברו אבל בתוך ל'
יום מדבר עמו תנחומין ואינו שואל בשלומו
לאחר ל' יום שואל בשלומו ואינו מדבר עמו
תנחומין מתה אשתו ונשא אשה אחרת
אינו רשאי ליכנס לביתו לדבר עמו תנחומין
מצאו בשוק אומר לו בשפה רפה וככבוד
ראש אומר רב אידי בר אבין והוא שואל
בשלום אחרים שאחרים שרויין בשלום אחרים
אין שואלן בשלומו שהוא אינו שרוי בשלום
והא מדקמיני משיב מכלל דשיילינן ליה
ידלא ידעי אי הכי התם נמי התם ^במודע להו
ולא מהדר להו: הכא לא צריך לאודועינהו
ורמינהו ^בהמוצא את חברו אבל בתוך י"ב
חדש מדבר עמו תנחומין ואינו שואל בשלומו
לאחר י"ב חדש שואל בשלומו ואינו מדבר
עמו תנחומין אבל מדבר עמו מן הצד א"ר
מאיר המוצא את חברו אבל לאחר י"ב חדש
ומדבר עמו תנחומין למה הוא דומה לאדם
כלך אצלי שאני שוברה וארפאנה כדי
שחדע שסממנין שלי יפין לא קשיא ^בהא
באביו ואמו הא בשאר קרובים התם נמי
ידבר עמו תנחומין מן הצד אין ה"ג ומאי
אינו מדבר עמו תנחומין כדרכו אבל מדבר
עמו מן הצד ^בת"ר אבל ג' ימים הראשונים
הלך

כפול. שלכבוד התורה באתם: לכו
לכניסכם לשלום. הרי שלג בשלומי:
ורמינהו. דמחך ל' יום אינו שאל:
ונשא אשה. בתוך שלשים יום כגון
שאין לו בניס כדלקמן: אינו רשאי
ליכנס לביתו. לנחמו משום חלישת
דעת דאשה אחרונה. קמיני מיהא בתוך
ל' יום אינו שואל בשלומי כ"ש שהאלג
עלמו אינו שואל בשלומי של זה ועליו
קמיני משבעה ואילך משיב ושואל
כדרכו: אמר רב אידי הוא שואל
בשלום אחרים. כלומר תוך הא
דמי מאלג ואילך שואל כדרכו בתוך
שלשים יום דהוא שואל בשלום אחרים
שהן שרויין בשלום והא דקמיני בתוך
ל' יום אינו שואל בשלומי און אחרים
שואלן בשלומי: מכלל דשיילי. בתוך
ל' יום וקשיא למאן דמי בתוך ל' יום
אינו שואל: דלא ידעי. כלומר הא
דמי דמשיב להני דשאלו ליה ולא
ידעי דאלג הוא אלג מאן דדע דאלג
הוא לא שאל ליה בתוך ל' יום: אי
הכי. דלוקמת לה בלא ידעי אפי' ג'
ימים נמי משיב (למאן דשאל ליה ז')
ואמר דאלג הוא) למאן דלא ידע
ושאל ליה בתוך ג' ימים: הסס
מודע להו. הא דקמיני כל ג' ימים
אסור בשאיילת שלום אלג מודע להו
דאלג הוא ולא מהדר להו: כ"ל.
לאחר ג' לא צריך לאודועינהו למאן
דלא ידעי דאלג הוא אלג משיב:
ורמינהו בתוך י"ב חדש אינו שואל
בשלומי. וקשה להך דמי לאחר
שלשים יום שואל בשלומי: מן ה"ד.
שאומר לו מתחנם ולינו מוכרי שם
המת: הא כאלג על אביו ועל אמו.
אינו שואל בשלומי עד י"ב חדש:
הא כשאר קרובים. שואל בשלומי
לאחר ל' יום: הסס נמי. שלשים
דמוקמת ליה כשאר קרובים: ידבר
עמו תנחומין מן ה"ד. לאחר ל' כי
הכי דכאביו ואמו מדבר עמו תנחומין
מן ה"ד לאחר י"ב חדש ואמאי קמיני
לאחר ל' אינו מדבר עמו תנחומין
כלל: פ"ג. ומאי לאחר ל' אינו מדבר
עמו תנחומים כדרכו: מונה עמאן.
עם האילנות כשאומו מקום הואיל
דנמקום קרוב היה ויכול לבא בשחלת
האצילות משנינן ליה כמו דלמא
דאינו מונה אלג ה' ימים עם שאר
אילנות: מונה לעלמו. שבעה שלמיין:
שיש גדול הכיס כביס. שגא ומלא
גדול הנית צניס מונה עמאן עם
אצילי הנית וזה שגא הוא הנעיר
ממנו אלג אס היה גדול כדך
וכא בתוך שלשה ימים אפי' מוקמינן
קרוב מונה לעלמו דלא משיב אצילות
לדעיר לאצטרופי גדול צדדיה:
הלך

הגהות מהר"ב
רנשבורג

אין שואלן בשלומי שהוא
אינו שרוי בשלום. אבל
הוא שואל בשלום אחר
שהן שרויין בשלום. ח"ר
אבל שלשה ימים
הראשונים בא במקום
קרוב מנה עמאן. ואמר ר'
חייא בר אבא אמר ר'
יוחנן. והוא שיש גדול
הבית.

הגהות מהר"ב
רנשבורג

הגהות מהר"ב
רנשבורג